

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a sudkýň JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľky **M. bytom v K, D., zastúpenej JUDr. I., advokátom, so sídlom v K, V.** proti odporcovi **Obvodnému pozemkovému úradu R. so sídlom v R., Š X.**, za účasti: 1. **M. bytom v R.** a 2. **M., bytom v P.** o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2006/00044 zo dňa 14. septembra 2006, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/15/2006-39 zo dňa 29. januára 2008 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/15/2006-59 zo dňa 28. augusta 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/15/2006-39 zo dňa 29. januára 2008 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/15/2006-59 zo dňa 28. augusta 2008 **p o t v r d z u j e .**

Štát je povinný zaplatiť advokátovi JUDr. I. so sídlom v K V. trovy právneho zastúpenia vo výške 60,44 euro, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie odporcu č. 2006/00044 zo dňa 14. septembra 2006, ktorým rozhodol, že:

1. navrhovateľka a zúčastnené osoby 1. a 2. (ďalej len „oprávnené osoby“) spĺňajú podmienky uvedené v § 3 ods. 1 písm. m/ zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj „reštitučný zákon“),

2. oprávneným osobám nemožno navrátiť vlastníctvo k vyvlastnenej časti pozemku, ktorý je zapísaný v katastrálnom území R. podľa stavu v PK: v pozemnoknižnej vložke č. X., parcela č. X., o výmere 1 681 m², roľa; podľa stavu v KN: na liste vlastníctva č. X, parcela C-KN č. X. a č. X., zastavaná plocha, o výmere 2 020 m² v podiele 1/4-iny, lebo v konaní bola preukázaná prekážka uvedená v § 6 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona,

3. oprávneným osobám sa priznáva právo na náhradu za časť pozemku, uvedeného v bode 2., a to po 1/3-ine, z dôvodu, že časť pozemku bola po prechode na štát zastavaná,

4. oprávneným osobám sa za vyvlastnený pozemok, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozhodnutia, prevedie do vlastníctva i pozemok vo vlastníctve štátu alebo sa im poskytne finančná náhrada podľa § 6 ods. 2 reštitučného zákona.

Krajský súd zároveň uložil štátu povinnosť zaplatiť trovy právneho zastúpenia vo výške 4.753,--Sk advokátovi JUDr. J., do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd rozsudok odôvodnil poukazom na ustanovenia § 3 ods. 1 písm. m/ a § 6 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona a na predložený spis správneho orgánu, z ktorého vyplynulo, že časť pozemnoknižnej parcely č. 1903, ktorá bola vyvlastnená bez vyplatenia náhrady, je v súčasnosti zastavaná a je vo vlastníctve fyzických osôb, čo zakladá zákonnú prekážku navrátenia vlastníctva, preto nebolo možné žiadosti oprávnených osôb na navrátenie vlastníctva ani podľa jeho názoru vyhovieť. Námietku navrhovateľky, že odporca rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, považoval krajský súd za neopodstatnenú, pretože odporca v správnom konaní zadovážil všetky listinné dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci. K námietke navrhovateľky, že vyvlastňovacie konanie bolo nezákonné, krajský súd uviedol, že správny orgán a súd v reštitučnom konaní skúma zákonnosť vyvlastnenia z hľadiska vyplatenia náhrady a zisťuje, či nehnuteľnosť slúži účelu, na ktorý bola vyvlastnená a či vlastníci vyvlastnených nehnuteľností boli účastníkmi konania.

Uviedol, že v preskúvanom prípade bolo odporcom zistené, že právnej predchodkyni navrhovateľky nebola za vyvlastnené nehnuteľnosti vyplatená náhrada, preto bol daný reštitučný titul uvedený v § 3 ods. 1 písm. m/ reštitučného zákona. Krajský súd konštatoval, že z iných hľadísk zákonnosť právoplatných vyvlastňovacích rozhodnutí v reštitučnom konaní nie je možné posudzovať. Z uvedených dôvodov rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil. Ustanovenému advokátovi priznal právo na náhradu trov vo výške 4.753,--Sk pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby po 1.371,--Sk s paušálnou náhradou 2-krát po 178,--Sk a za 1 úkon právnej služby vo výške 1.465,--Sk s paušálnou náhradou vo výške 190,--Sk s tým, že náhrada trov právneho zastúpenia sa vyplatí z prostriedkov štátu na adresu advokáta do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Uznesením č. k. 2Sp/15/2006-59 zo dňa 28. augusta 2008 krajský súd opravil výrok napadnutého rozsudku v časti povinnosti štátu zaplatiť trovy právneho zastúpenia tak, že správne krstné meno právneho zástupcu navrhovateľky má byť JUDr. I., namiesto vo výroku rozsudku nesprávne uvedeného mena JUDr. J.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podali v zákonnej lehote navrhovateľka a osobitne aj jej právny zástupca ustanovený súdom odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 221 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V odvolaní, ktoré podala sama navrhovateľka, namietala, že na pojednávanie na krajskom súde nebola predvolaná, i keď je účastníčkou konania, má právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, je svojprávná a spôsobilá brať na seba práva aj povinnosti. Ďalej namietala, že krajský súd nevykonal ani jeden úkon za účelom zistenia skutkového stavu a uspokojil sa s listinnými dôkazmi, ktoré predložil odporca, sám nevykonal žiadne dokazovanie vo veci samej a vec nesprávne právne posúdil. Zároveň prehlásila, že zbavuje právneho zástupcu JUDr. I. povinnosti zastupovať ju v predmetnom konaní v celom rozsahu, že žiadneho iného zástupcu nežiada a že sa v konaní bude zastupovať sama.

Právny zástupca navrhovateľky v odvolaní podanom v jej mene namietal, že prvostupňový súd procesne pochybil, keď nedoručil navrhovateľke predvolanie na

pojednávaniu. Poukázal na to, že na pojednávaní dňa 29. januára 2008 požiadal o jeho odročenie z dôvodu práceneschopnosti navrhovateľky, ktorá trvala na osobnej účasti na pojednávaní, avšak prvostupňový súd túto jeho žiadosť neakceptoval, čím podľa mienky navrhovateľky jej odňal možnosť konať pred súdom, čo je dôvodom na podanie odvolania podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p..

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniam uviedol, že správny orgán pred rozhodnutím zadovážil všetky listinné dôkazy na zistenie skutočného stavu veci, oprávnená osoba v prípade, že by mala iné listinné dôkazy, ktoré by mali podstatný vplyv na samotné rozhodnutie, mala možnosť predložiť ich už v konaní ako aj pri podávaní opravného prostriedku alebo na ústnom pojednávaní, ktoré nariadil správny orgán.

Účastníčka v 1. rade sa k odvolaniam nevyjadrila, účastník v 2. rade s odvolaniami vyslovil súhlas.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s opravným uznesením, preskúmal aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), prejednal odvolanie na odvolacom pojednávaní nariadenom podľa § 250ja ods. 2 vety druhej O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniam nemožno priznať úspech.

Odvolací súd odvolania prejednal a rozhodol o nich v neprítomnosti účastníkov podľa § 250g ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. a s použitím § 250l ods. 2 O.s.p., nakoľko účastníci konania nevyužili svoje právo byť osobne prítomní na ústnom odvolacom pojednávaní ani právo osobne sa vyjadriť a na odvolacie pojednávanie nariadené na deň 26. augusta 2009 sa nedostavili, hoci boli naň riadne a včas predvolaní; svoju neúčasť ani neospravedlnili.

Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal námietkou navrhovateľky ohľadne odňatia možnosti konať pred súdom postupom krajského súdu, keď nebola na pojednávanie pred súdom prvého stupňa predvolaná a súd prvého stupňa napriek tomu vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti.

Z obsahu predloženého spisu vyplynulo, že krajský súd uznesením č. k. 2Sp/15/2006-11 zo dňa 12. septembra 2007 ustanovil navrhovateľke na jej žiadosť na zastupovanie v predmetnom konaní právneho zástupcu JUDr. I. v zmysle ustanovenia § 30 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.. Ustanovenému zástupcovi doručoval i písomné predvolanie na pojednávanie nariadené na deň 29. januára 2009, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok. Rozsudok bol rovnako doručovaný ustanovenému advokátovi.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250q ods. 1 vety prvej O.s.p. ak nedôjde k vybaveniu opravného prostriedku spôsobom uvedeným v § 250f, 250o alebo 250p, nariadi súd pojednávanie. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti (t.j. piatej časti O.s.p. nazvanej „správne súdnictvo“), sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 49 ods. 1 O.s.p. ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku sa doručuje iba zástupcovi.

Podľa § 31 ods. 1, 2 O.s.p. ustanovený zástupca má rovnaké postavenie ako zástupca na základe plnomocenstva pre celé konanie, pokiaľ nebol ustanovený len pre určité úkony. Ak bol za zástupcu ustanovený advokát, má rovnaké postavenie ako advokát, ktorému účastník udelil plnomocenstvo.

Z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že ak súd ustanovil účastníkovi zástupcu pre celé konanie, ktorý má rovnaké postavenie ako zástupca na základe plnomocenstva pre celé konanie, doručujú sa všetky súdne písomnosti týkajúce sa tejto veci zásadne iba do rúk tohto zástupcu. Doručovanie priamo účastníkovi by bolo v rozpore s ustanovením § 49 ods. 1 O.s.p. a písomnosť by nebola riadne doručená. Nielen zástupcovi, ale aj samotnému zastúpenému

účastníkovi sa doručuje vtedy, keď súd považuje za potrebné vypočuť ho osobne alebo ak má v konaní sám osobne niečo vykonať. O takýto prípad v prejednávanej veci však podľa názoru odvolacieho súdu nešlo.

Zákonná úprava správneho súdnictva je obsiahnutá v piatej časti O.s.p., kde v ustanovení § 250i ods. 1, na primerané použitie ktorého odkazuje § 250l ods. 2 O.s.p., je uvedené, že pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Podľa § 250q ods. 1 vety druhej O.s.p. súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (ustanovenie § 250i ods. 2 O.s.p. platí primerane (§ 250l ods. 2 O.s.p.)).

Prihliadnuc na obsah predloženého spisu včítane pripojeného administratívneho spisu ako aj na citované zákonné ustanovenia v danom prípade krajský súd nepochybil, pokiaľ vychádzal zo skutkových zistení správneho orgánu a dôkazy vykonané správnym orgánom sám už neopakoval a ani nenariadil vykonať ďalšie dôkazy. Krajský súd preto postupoval procesne správne, keď doručil predvolanie na pojednávanie iba ustanovenému zástupcovi navrhovateľky s ohľadom na okolnosť, že nepovažoval za potrebné navrhovateľku v konaní pred súdom osobne vypočuť.

S ohľadom na uvedené dôvody považuje odvolací súd postup krajského súdu za zákonný, v súlade s § 49 ods. 1 vety prvej O.s.p. a so zásadami platnými v konaní podľa piatej časti O.s.p. upravujúcej správne súdnictvo a rovnako aj s účelom správneho súdnictva, ktorým je preskúvanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov. Podľa názoru odvolacieho súdu nebola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, pretože toto právo uplatnila

účasťou na pojednávaní jej ustanoveného právneho zástupcu. Preto námietky navrhovateľky na správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku nemali vplyv.

Pokiaľ navrhovateľka vo svojom odvolaní prehlásila, že zbavuje právneho zástupcu JUDr. I. povinnosti zastupovať ju v predmetnom konaní v celom rozsahu, k tomuto jej úkonu nebolo možné prihliadnuť, pretože nemohol vyvolať navrhovateľkou požadované právne účinky. Na žiadosť navrhovateľky rozhodol podľa § 30 O.s.p. o ustanovení právneho zástupcu krajský súd uznesením, ktoré môže v zmysle § 31a ods. 2 O.s.p. zrušiť iba súd, ak na strane advokáta existujú dôvody nezlučiteľné s jeho ustanovením. Zákon nepripúšťa pozbavenie zastupovania ustanoveného zástupcu účastníkom.

Na všeobecnú námietku navrhovateľky v jej odvolaní, že krajský súd nevykonal ani jeden úkon za účelom zistenia skutkového stavu a uspokojil sa s listinnými dôkazmi, ktoré predložil odporca, sám nevykonal žiadne dokazovanie vo veci samej a vec nesprávne právne posúdil, odvolací súd taktiež nemohol prihliadnuť, pretože navrhovateľka nešpecifikovala, v akom rozsahu nebol zistený skutkový stav, ktoré skutočnosti neboli zistené a preukázané, nenavrhl vykonanie ďalších konkrétnych dôkazov a rovnako ani nekonkretizovala, ktorý predpis krajský súd nesprávne použil a ktorý mal použiť správne alebo ktorý predpis nesprávne vyložil. I na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné zopakovať, že v prejednávacom prípade krajský súd vychádzal z náležitých skutkových zistení správneho orgánu a dôkazy už vykonané správnym orgánom opätovne nevykonával a ani nevykonal dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy. Tento postup krajského súdu bol v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami § 250q ods. 1 vety druhej O.s.p. a § 250i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p..

Zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom vyjadreným v jeho preambule je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi (aj zákonom č. 229/1991 Zb. v platnom znení, zákonom č. 330/1991 Zb. v znení noviel - § 37 až § 39) zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku.

Navrhovateľka a účastníci v 1. a 2. rade ako oprávnené osoby uplatnili nárok na navrátenie vlastníctva k vyvlastnenej časti pozemku, ktorý je zapísaný v katastrálnom území R. podľa stavu v PK: v pozemnoknižnej vložke č. X., parcela č. X., o výmere 1 681 m², roľa, a podľa stavu v KN: na liste vlastníctva č. X., parcela č. C-KN X. a č. X., zastavaná plocha, o výmere 2 020 m², v podiele 1/4-iny, podľa § 3 ods. 1 písm. m/ reštitučného zákona, podľa ktorého oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady.

Podľa § 6 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný.

V konaní pred správnym orgánom bolo dostatočne preukázané, že oprávneným osobám, hoci splnili zákonnú podmienku uvedenú v § 3 ods. 1 písm. m/ reštitučného zákona, nemožno navrátiť vlastníctvo, lebo bola preukázaná prekážka uvedená v citovanom zákonom ustanovení § 6 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona, a preto im bolo priznané právo na náhradu za časť pozemku, uvedeného v bode 2 tohto rozhodnutia odporcu, a to po 1/3-ine z podielu pôvodnej vlastníčky z dôvodu, že časť pozemku bola po prechode na štát zastavaná, pričom oprávneným osobám sa za vyvlastnený pozemok, ktorý je uvedený vo výroku rozhodnutia odporcu, prevedie do vlastníctva pozemok vo vlastníctve štátu alebo sa im poskytne finančná náhrada podľa § 6 ods. 2 reštitučného zákona.

Súd prvého stupňa sa náležite vysporiadal s námietkami navrhovateľky uvedenými v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu a navrhovateľka ani v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti ani nenavrhol vykonať dôkazy, ktoré by zhora uvedené preukázané skutočnosti vyvracali. Iba všeobecné poukazovanie na to, že „krajský súd nevykonal ani jeden úkon za účelom zistenia skutkového stavu a uspokojil sa s listinnými dôkazmi, ktoré predložil odporca, sám nevykonal žiadne dokazovanie vo veci samej a vec nesprávne právne posúdil“, nemožno považovať za postačujúce pre zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a vrátenie mu veci na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky navrhovateľky v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za

nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, a z týchto dôvodov napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. ako vecne správny potvrdil, súc viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľke nepriznal ich náhradu, pretože nebola v tomto konaní úspešná a odporcoví a ďalším účastníkom preto, že im z dôvodu neúspešného odvolania navrhovateľky žiadne trovy nevznikli a ani ich náhradu neuplatnili.

Ustanovenému zástupcovi odvolací súd priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 60,44 euro, ktoré pozostávajú z tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby (podanie odvolania zo dňa 18. marca 2008) vo výške 53,49 euro (§ 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/204 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov) a z paušálnej náhrady vo výške 6,95 euro (§ 16 ods. 3 citovanej vyhlášky). Náhrada trov sa vyplatí z prostriedkov štátu na adresu advokáta JUDr. I. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 26. augusta 2009

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth